

27.04.2009

Manifesti tulevaisuuden työelämästä valmistui

Vuosi sitten aloitetun kansalaiskuulemishankkeen tulokset luovutettiin työministeri **Tarja Cronbergille** Valtioneuvoston juhlahuoneistossa 21.4.2009. *Hyvän työn manifestissa* kiteytyvät kansalaiskeskustelun kautta saadut ajatukset tulevaisuuden työelämästä.

"Hankkeella oli kaksi tavoitetta", ministeri Cronberg muistutti. "Yhtäältä halusimme tutkia sitä, miten toteutuu sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus työelämässä ja toisaalta miten erilaisia keskenään ovat työhön liittyvät arvot", ministeri jatkoi. "Työelämän voimakkaassa murrostilanteessa on tärkeää löytää keinoja, joilla työelämän mielekkyyttä voidaan lisätä - kaikkien kannalta", ministeri pohti. "Suomen kilpailukyky voi perustua ainoastaan työn mielekkyyteen", hän painotti.

Työ ei ole "vain työtä"

Käsitykset hyvästä työstä ovat muuttuneet ja muuttumassa. Suurten ikäluokkien ja heitä nuoremman ikäpolven ajatukset työstä eroavat toisistaan siinä, että työn ei enää koeta olevan "vain työtä". Siltä odotetaan aiempaa enemmän niin yksilötasolla kuin yhteiskunnallisestikin. Verkottuminen, globalisaatio ja tietotekniikka ovat muuttaneet työajan ja -paikan merkityksiä. Työntekijät toivovat yksilöllisempiä työelämän mahdollisuuksia. Työn tehokkuusvaatimuksissa toisaalta enää mielikuvitus on rajana.

Työn mielekkyyttä pidetään yleisesti entistä suuremmassa arvossa. Työltä toivotaan muutakin kuin palkkaa, etenemismahdollisuuksia tai etuja ja elinikäistä turvaa. Joustavuus työajoissa, valta omiin työtehtäviin ja mahdollisuus toteuttaa henkilökohtaisia kehittymismahdollisuuksia nousevat toivomuslistojen kärkeen.

Työn johtamiskulttuuri juontaa pääosin juurensa 1970-80 -luvuilta, joten jonkinlaista murrosta tarvitaan. *Hyvän työn manifesti* on ensimmäinen laatuaan tapa kartoittaa tulevaisuuden työelämän suuntauksia. Tietä viitoittamaan on manifestissa määritelty kymmenen konkreettista suositusta välittömiksi toimenpiteiksi. "Toimeen tartutaan ja vuoden päästä tarkastellaan, miten asioissa on edetty", lupasi työministeri Cronberg manifestin julkistamistilaisuudessa.

Hyvän työn manifesti on tiivis kannanotto

Manifestin kuusi teemaa:

1. Työn velvollisuudesta työn mielekkyyden velvollisuuteen
2. Lisääkö työ hyvinvointia vai tuhoaako se maapallon?
3. Suomi on henkisen työpaikkaväkivallan kärkeä ja näin ei voi jatkua
4. Johtamiskulttuurimme on 60-70 -luvulta, sitä on uudistettava
5. Viivan alle pitää jäädä muutakin kuin euroja
6. Yritysten muutos, yrittäjyyden muutos

Manifesti suosittaa, että:

1. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) julkaisee vuosittain Näin tehdään suomalainen hyvä työ nyt -katsauksen.
2. Asetetaan tavoitteeksi, että jokainen työpaikka tekee henkilöstö- ja ympäristötilinpäätöksen. TEMin johdolla kehitetään ohjeistukset ja suositukset tilinpäätöksille.
3. TEM yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa järjestää Ei pidä alistua -kampanjan, jossa kannustetaan ihmisiä puuttumaan kiusaamiseen.
4. Kunnat käynnistävät ohjelman, jonka tavoitteena on kitkeä kiusaaminen kuntien työpaikoilta.
5. Luodaan tietokanta, johon kirjataan työorganisaatioiden kiusaamistapaukset. Tietokannan avulla voidaan tunnistaa kiusaamiselle alttiin työpaikan piirteitä ja suunnata ennaltaehkäiseviä toimia

riskivyyhykkeessä oleviin yrityksiin, järjestöihin ja virastoihin.

6. Työmarkkinaosapuolet palkitsevat yhdessä TEMin kanssa vuosittain 50 hyvää johtajaa tai esimiestä.

7. Ministeriöt käynnistävät Tunne oikeutesi -kampanjan, jossa tietoa työajan joustavista järjestelymahdollisuuksista levitetään työpaikoille.

8. TEMin johdolla laaditaan raportti, jossa esitellään yhteiskunnallisia yrityksiä ja niiden merkitystä yhteiskunnassa. Raportissa tuodaan esiin kriteerejä yhteiskunnallisille yrityksille.

9. TEM uudistaa sosiaalisia yrityksiä koskevaa lainsäädäntöä monipuolisen yhteiskunnallisen yrittäjyyden näkökulmasta. Työllistämistavoitteita palvelevista sosiaalisista yrityksistä siirrytään laajempaan, yhteiskunnallista hyvää toteuttavaan yrittäjyyteen.

10. Selvitetään mahdollisuudet rahoittaa yhteiskunnallista yrittäjyyttä olemassa olevien rahoitusorganisaatioiden avulla (Sitra, Tekes, Finpro).

Hyvän työn manifesti löytyy osoitteesta www.tem.fi/julkaisut

Ministeri Cronberg käynnisti Hyvän työn manifesti -hankkeen noin vuosi sitten. Ajatuksia ja ideoita kerättiin internetissä avoimena julkaisualustana aktiivisesti toimivaan blogiin, jossa oli kävijöitä vuoden aikana kaikkiaan noin 350 000. Verkkokeskustelua seurasi aihetta käsittelevä työpaja Tieteiden talolla Helsingissä 18.11.2008.

Ajatushautomo Demos Helsingin tutkijat jalostivat lopullisen manifestin ja toimenpidesuositukset laajasta materiaalista. Demoksen kehitysjohdaja **Roope Moka**n mukaan kyseessä oli uuden menetelmän kokeilu. Hän uskoo projektin olleen esimerkki ainutlaatuisen suorasta ja monipuolisesta kansalaisten kuulemisesta.

Lisätiedot

www.sukupolvifoorumi.fi

Teksti: Jenni Hakala

Kuvat: Aleksi Kuitunen

